

6 בדצמבר 2007

ועדה לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז - 1976

לכבוד
שר הבריאות

כב' השר,

בענין :

ד"ר בעז לב,
המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות
באמצעות בא-כחו עוה"ד יונתן ברג
לשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי
משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

-נגד-

ד"ר בוריס אורקין ת.ז. [REDACTED]
רופא מורשה, בעל רשיון מס. [REDACTED]
בעל מומחיות בכירורגיה, רשיון מס' [REDACTED]

ד"ר מיקלוש באלה ת.ז. [REDACTED]
רופא מורשה בעל רשיון מס' [REDACTED]

שניהם באמצעות עוה"ד יעקב עוזיאל
רח' אברבנאל 18 ירושלים

וד"ר לומינצה עיד ת.ז. [REDACTED]
רופאה בעלת היתר מוגבל
באמצעות בא-כחה עוה"ד ערן קייזמן
דרך מנחם בגין 48 תל-אביב 66184

הנקבלים

דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) לפקודת
הרופאים [נוסח חדש] התשל"ז-1976

הנדון :

1. בתאריך 15 באפריל 2007, קבלה הועדה החלטת ביניים בשלש קובלנות, שתי קובלנות מתאריך 21 ביוני 2005, האחת נגד ד"ר בוריס אורקין והאחרת נגד ד"ר מיקלוש באלה, וקובלנה שלישית מיום 3 בינואר 2006 נגד ד"ר לומינצה עיד; את הקובלנות הגיש לשר הבריאות ד"ר בעז לב, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, על כך כי כל אחד מהנקבלים גילה חוסר יכולת ו/או רשלנות חמורה בטיפול שנתן כל אחד מהם, לנער [REDACTED] (להלן "המטופל"), בלילה שבין 9 ל- 10 באוגוסט 2003 בבית החולים הדסה "עין כרם" בירושלים (להלן "ביה"ח");

2. בהחלטתה הנזכרת, קבעה הועדה –

"לאחר ששוכנענו כי –

הד"ר מיקלוש בלה אכן טעה בהתייחסות ובמשמעות לנתונים הקליניים ולמצאים בבדיקות השתן של המטופל, ואכן לא המתין לקבלת תוצאות בדיקות העזר שנלקחו בחדר המיון; וכן כי –

הד"ר גוריס אורקין לא התעדכן בפרטים שנכללו בגליון החולה של המטופל, ולא ידע, ולא יכול היה לדעת על תוצאות בדיקות השתן של המטופל, הן בשל כך שלא עיין בגליון, והן משום כך שמידע זה לא הועבר אליו, כמצופה, מהרופאים העמיתים; מצב דברים זה גרם לד"ר אורקין לטעות בהתייחסות ובמשמעות שייחס בפועל לנתונים הקליניים של המטופל; ובנוסף לכך לא המתין הד"ר אורקין לקבלת תוצאות בדיקות העזר שנלקחו בחדר המיון לפני ההרדמה; וכן כי –

הד"ר לומינצה עיד טעתה בהתייחסות ובמשמעות של הנתונים הקליניים ושל הממצאים בבדיקות השתן של המטופל, ובפועל, לא המתינה לקבלת תוצאות בדיקות העזר לגבי המטופל;

הננו קובעים בזאת לגבי דרך התנהלותו של כל אחד מהנקבלים, הד"ר בלה מיקלוש, הד"ר גוריס אורקין, והד"ר לומינצה עיד, כמתואר לעיל, היא כי כל אחד מהם פעל ברשלנות חמורה בטיפול בנער אליעזר לוברבאום במהלך אישפוזו בחדר המיון בביה"ח הדסה עין כרם בלילה שבין ה- 9 וה- 10 לאוגוסט 2003, וראוי לנקוט כלפי כל אחד מהם באמצעים המשמעותיים המתחייבים;"

... הנוסח המלא של החלטת הביניים, מצורף ומהווה חלק בלתי נפרד מדין וחשבון זה;

3. בהמשך להחלטת הביניים הנזכרת, קיימה הועדה ביום 14 בנובמבר 2007 ישיבה נוספת. לקראת הגשת המלצתה באשר לאמצעי המשמעת; בישיבה זאת מסר בא-כח הקובל כי תיקיהם האישיים של הנקבלים שבמשרד הבריאות נבדקו - ונמצא כי לאף אחד מהנקבלים, אין רישום משמעותי או תלונות מקצועיות;

במסגרת הראיות לאמצעי המשמעת, מטעם הנקבלים, נשמעו עדויות של עמיתים ואמהות של מטופלים, וכן נשמעו דבריו של הנקבל, הד"ר גוריס אורקין -

בהבט המקצועי הכירורגי נשמעו עדויותיהם של הפרופ. אריה דורסט, מנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים ביקור חולים בירושלים, ולשעבר מנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים הדסה עין-כרם; והפרופ. ריבקין, מנהל המחלקה הכירורגית בהדסה עין-כרם ומנהל יחידת הטראומה; שני עדים אלה התמקדו בתכונותיו המקצועיות והאישיות של הנקבל הד"ר מיקלוש בלה, באשר לאמינותו בהליכות המקצועיות, לכושרו ככירורג מצוין, ובאשר לפעולותיו במחקר ובהוראה, לנכונותו לעזור ונעימות גישתו; לכנותו, והיותו נערץ על ידי משפחות המטופלים ועל ידי האחיות;

לגבי הנקבל הד"ר גוריס אורקין, העידו הפרופ. יודייסין, מנהל מחלקת כירורגית ילדים בהדסה הר-הצופים והדסה עין-כרם, ויו"ר האיגוד הישראלי לכירורגית ילדים; הפרופ. מיכאל שימייל מנהל היחידה לטיפול נמרץ ילודים בשערי צדק, ירושלים, ויו"ר האיגוד הניאונטולוגי; הגב' אלבוים, אשר שלשת ילדיה נותחו על ידי הד"ר אורקין; והגב' מירי לזר, אשר הד"ר אורקין ניתח את בנה בשתי הזדמנויות שונות; בעדויותיהם מסרו העדים על מקצועיותו ודיקנותו של הד"ר אורקין, יחסיו החמים והנעימים עם כל המערכת המקצועית כולל ההורים והילדים המטופלים, היותו אנושי מאד אמין ושקול מבחינה מקצועית, ויחסו המסור, מסביר הפנים והמעודד כלפי מטופלים;

בהבט המקצועי בשטח ההרדמה, נשמעו עדויותיהם של הפרופ. קרל וייסמן, מנהל מחלקת הרדמה וטיפול נמרץ בביה"ח הדסה עין-כרם; והד"ר יורם וייס, רופא בכיר במחלקת ההרדמה וטיפול נמרץ בביה"ח הדסה עין-כרם; העדים שיבחו את יכולותיה המקצועיות בהרדמה של הד"ר עיד, את היותה מורה מצוינת למתמחים וחוקרת יסודית; כמו כן, מסרו העדים כי מסלול הקידום של הד"ר עיד בהדסה הוקפא בשל ההליכים בארוע הנדון בועדה הנוכחית;

בתום דברי העדים, סיכמו הצדדים את עמדותיהם באשר להמלצת הועדה:

4.

עמדת עוה"ד יונתן ברג, בא-כח הקובל

הביקורת המערכתית כלפי הנקבלים, איננה בטענה של טעות באבחנה - הביקורת היא על ליקויים בתהליך הטיפול במטופל, בפגמים בהעברת המידע, חוסר רציפות בשרשרת הטיפול הרפואי-מקצועי, וכן באי הפעלת מנגנון בקרה בין שלבי הטיפול ובין הרופאים המטפלים - הנקבלים; הצפי המקצועי הוא של היווצרות תקשורת לגבי מסרים רלוונטיים בין יחיד שרשרת המטפלים, כולל בקרה מקצועית על הפעולות שכבר בוצעו, ועל תוכניות הטיפול שיש לבצע - בידי הדרג המקצועי-רפואי הבכיר;

במקרה הנוכחי לא נראה לקובל כי יש חשש של הישנות ארועים דומים מצד הנקבלים - בעתיד, אולם בשל השיקולים של הרתעת עמיתים, של חיזוק אמון הציבור במערכת הרפואית ושל שמירה על כבוד המקצוע - התגובה המשמעתית הראויה היא התליית רישונו של כל אחד מהנקבלים לתקופה של שלושה חודשים, על הכשל שכשל כל נקבל בטיפול בנער [REDACTED] במהלך אישפוזו בחדר המיון בביה"ח הדסה עין-כרם בלילה שבין ה-9 וה-10 לאוגוסט 2003, כפי שנקבע בהחלטת הביניים;

עמדת עוה"ד יעקב עוזיאל, בא-כח הד"ר בוריס אורקין והד"ר מיקלוש בלה.

מעורבותו של הד"ר מיקלוש בלה בארוע הנדון, במוצאי שבת, בלילה שבין ה-9 וה-10 לאוגוסט 2003, החלה לאחר שכבר שהחל את משמרתו בשבת, בשעה שמונה בבקר, במשך שמונה עשרה שעות, ובהשתתפות בארבעה ניתוחים קודמים; הועדה מתבקשת להתחשב בעדויות הרופאים העמיתים המכובדים שהעידו על תכונותיו האישיות, המקצועיות, ופעילותו במחקר ובהוראה של הד"ר מיקלוש בלה, ולהמליץ על התגובה המשמעתית לרמה שלא תעלה על "נוזפה";

אשר לד"ר בוריס אורקין, ראוי להתחשב בעדות שהושמעה (פרופ. זהבי), בכך, שהפרקטיקה היא, שהכונן מקבל את המידע הרלוונטי לגבי המטופל מהרופא התורן, ועל סמך היועצות כזאת מחליט הכונן את החלטותיו על המשך הטיפול הנדרש;

מקצועיותו המוכרת של הד"ר אורקין, מסירותו למטופלים ללא הבדל בין רפואה פרטית ורפואה ציבורית, והאהדה המוצדקת כלפיו, של המטופלים ומשפחותיהם, של הסגל הרפואי ושל הסגל הסעודי - מצדיקים שההמלצה על התגובה המשמעתית כלפיו לא תחרוג מ"נוזפה";

עמדת עוה"ד ערן קייזמן, בא-כח הד"ר לומינצה עיד

ראוי להבחין בין האחריות המקצועית של שני הנקבלים הכירורגים, לבין האחריות המקצועית של הד"ר עיד; בעוד שהרופאים הכירורגים נדרשים לבדיקות העזר, כולל במקרה זה לבדיקות של טרי"מ, כחלק בלתי נפרד מהאבחנה שהם אמורים לקבוע ומההליך שיומלץ ויתבצע על ידם - הרי למרדים יש סדרת בדיקות יחודיות שעליו לערוך, כשבדיקות העזר הנזכרות לא אמורות להשפיע על פעילותו ההרדמתית;

מן האמור לעיל נובע כי יש להבחין, בארוע הנדון, בין התגובות המשמעתיות כלפי המרדים לעומת הכירורגים;

ניתן להגדיר את הארוע הנדון בפני הועדה, כרצף כשלים בשתי מערכות מקבילות - המערכת המאבחנת והמגדירה את הצורך בניתוח, ומערכת מקבילה של ההרדמה, כשמסלול ההרדמה, מבחינה כרונולוגית בא בעקבות התהליך המקביל האחר; הגורם אשר אמור "לקחת אחריות" במערך הכולל של הטיפול על שתי מקבילותיו, הוא הגורם הכירורגי, תוך אבחנה בבכירות בין המטפלים;

ביום קרות הארוע, ובלילה שאחרי, היתה הד"ר עיד בלחץ משימות כבד ביותר אשר יכול היה לגרום לעייפות מוסברת ולפעולה בהיסח דעת של שעת משבר;

הד"ר עיד היתה האחרונה בשרשרת הכשל הטיפולי במטופל אליעזר לוברבאום; הכשל התחיל עוד בטיפול שהעניק הסטאג'ר הד"ר ליברמן, ובעקבותיו דרך הד"ר בלה והד"ר אורקין - עד שהשפעת הכשלים הללו הגיעה לד"ר עיד, כאחרונה ברצף הטיפולי;

הד"ר עיד מוכרת במסירותה וחריצותה, כולל פעילותה הבולטת במחקר רפואי; מאז הארוע מייסרת הד"ר עיד את עצמה על השתלשלות הארוע והשתבצותה בו;

ענישה של שלושה חודשי התלייה כפי שמציע בא-כח הקובל הינה חמורה ביותר, ותוצאותיה תהיה ניתוב הפעילות הרפואית לסטטוס של "רפואה מתגוננת", על התוצאות השליליות של רפואה כזאת;

הד"ר עיד ממשיכה להיות נפגעת כתוצאה מהדיונים לגבי הארוע הנדון, בכך שמסלול קידומה בבית החולים הדסה מתעכב על להחלטה על הערכת פעילותה בארוע זה והתוצאה המשמעתית שתבוא בעקבות הערכה זאת; בשל עיכוב זה, הרי, למרות שמבחינה הכשרתה המקצועית הד"ר עיד הינה רופאה בכירה, היא עובדת ומשתכרת כמתמחה, בלא שניתן לה לבצע כונויות;

התגובה המשמעתית ההולמת את הד"ר עיד באופן אישי, ואת מיקומה במערך הטיפולי-רפואי בארוע, היא לא יותר מ"נזיפה";

בעקבות סיכומי עורכי הדין, פנה בדברים לועדה הד"ר בוריס אורקין - בשלב המתקדם של הטיפול במטופל, תוקן המצב של "אי מתן תשומת לב לתוצאות בדיקת השתן שהגיעו מטר"מ"; - עם קבלת הידיעה על תוצאות הבדיקות כפי שהופיעו במחשב - פעלו כל הנקבלים בתיק זה בידיעה ובאבחנה ברורה של הסיטואציה שמטפלים בילד עם קטצדוזיס והצורך באיזון הסוכר בדם; אבחנה זאת התאפשרה על פי הכרזתה של הד"ר עיד על התוצאות המעבדה שהגיעו למחשב חדר הניתוח; פעולת הניתוח שבוצעה על פי האבחנה שהצוות הגיע אליה, היתה רק אבחנתית, רק לשלילה של בעיה בטנית; הצוות עבד במסירות רבה, לא מש מהילד, כולל גם לאחר העברתו למחלקה לטיפול נמרץ;

עמדת הועדה, דיון והמלצה

5.

המגמות המסתמנות ברפואה ובמערכות הנילוות, של מיקוד ההתמחויות המקצועיות הרפואיות, שיכלול הצידוד הרפואי, ופיזור גאוגרפי של מוקדי הטיפול במטופלים - מחייבות שילוב מדויק בהרמוניה מקצועית, של המטפלים במטופלים, והזרמת אינטנסיבית של מידע בין המטפלים;

דעת הועדה היא כי בארוע הנדון היתה חובה חיונית ללרופא במרפאת טר"מ להעביר מידע, גם בצורה מילולית (שיחה טלפונית), לצוות המטפלים שטיפל במטופל בחדר המיון, מידע שהוברר שהיה מציל חיים; הסטאג'ר שקיבל את המטופל בחדר המיון היה חייב לעמוד על כך שהתורן הכירורגי בחדר המיון (הד"ר מיקלוש בלה), יאשר לו שקלט והבין את המידע שהגיע כאמור, והוא הדין באשר

להעברת המידע, והבטחה שהמידע הובן ונקלט - למרדימה (הד"ר עיד), ולכוון הכירורגי ילדים (הד"ר אורקין) ;

אי עמידה ברמה הנזכרת של זרימת מידע ושיתוף הרמוני-מקצועי-רפואי - הביא לכך שנחשף לעינינו כשל מערכתי שמעורבים בו גורמי חוץ (מרפאת טר"מ), וגורמים פנים-מוסדיים של בית החולים, וזאת מעבר לכשלים האישיים של הנקבלים, והכל כפי שפורט בהחלטת הביניים ;

בשיקלול המלצה על התגובה המשמעתית, מצאה הועדה הצדקה לאבחנה בין הנקבלים, ברמת האחריות הניהולית-מקצועית בין המטפלים, כולל מידת העשייה המקצועית והשפעות העייפות של עשייה זאת, בין הנקבלים, בשעות הארוכות שקדמו לארוע, וכן ברמת האחריות שאמורה להיות מובחנת בין העשייה הכירורגית והעשייה ההרדמתית ;

נוכח כל זאת קובעת הועדה כי התגובה המשמעתית לנקבלים בענף הכירורגי, הד"ר בוריס אורקין והד"ר מיקלוש בלה תהא ברובד של התליית הרשיון, ואילו התגובה המשמעתית כלפי המרדימה, הד"ר עיד תהא ברובד של נזיפה משמעתית ;

הועדה נתנה דעתה להודעת בא-כח הקובל כי אין כלפי הנקבלים רישומים משמעתיים לגבי ארועי-עבר, ומכאן - הארוע הנדון הינו תקלה בודדת אצל כל אחד מהנקבלים ;

בהתחשב בכל האמור לעיל, כולל עדויות העמיתים ומשפחות המטופלים, כפי שנשמעו בישיבת הועדה מיום 14 בנובמבר 2007, ובהתחשב הטיעוני באי כח הצדדים וסיכומיהם -

ממליצים אנו בפניך שר הבריאות -

להתלות את הרשיון של הד"ר בוריס אורקין לשני חודשים ;

להתלות את הרשיון של הד"ר מיקלוש בלה לחודש אחד,

ולנזוף בד"ר לומינצה עיד נזיפה משמעתית -

וזאת כתגובה משמעתית תואמת שקולה והולמת את חלקו של כל אחד מהנקבלים בארוע של הטיפול בנער [REDACTED], במהלך אישפוזו בחדר המיון בבית החולים הדסה עין-כרם, בלילה שבין ה-9 וה-10 לאוגוסט 2003.

ניתן היום

עו"ד יעקב לוי
נציג היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר יעקב רטן
נציג הסתדרות הרופאים

פרופ. פיטר ורדי
יו"ר